GODIŠNJI

IZVJEŠTAJ

2011.

Uvodna riječ

Minule 2011. Helsinški parlament građana obilježio je 15 godina postojanja i rada, 15 godina istrajavanja i borbe da građani i građanke ove države vode ispunjene i dostojanstvene živote, da ne budu diskriminisani i gurani na margine društva zbog svog nacionalnog, rodnog ili religijskoj identiteta, zbog drugačije seksualne orijentacije, pripadnosti nacionalnoj manjini ili zbog nekog drugog statusa. Za tih 15 godina realizovali smo više od 50 različitih lokalnih i regionalnih projekata, ali, što je još važnije, za tih 15 godina uspostavili smo partnerske odnose sa brojnim organizacijama civilnog društva u BiH i susjedstvu i proširili mrežu svojih saradnika koji dolaze iz različtih oblasti - medija, akademske zajednice, državnih institucija, sudstva, obrazovnih i zdravstvenih institucija i privatnog sektora.

No, nije obilježavanje 15-godišnjice osnivanja organizacije obilježilo prethodnu godinu, već odlazak u penziju osnivačice i dugogodišnje direktorice udruženja Lidije Živanović. Ona je petnaest godina vodila udruženje, a tek mali broj ljudi koji rade slične poslove zna koliko je to stresan i odgovoran posao. I umjesto da mi pričamo o Lidiji, koja je otišla u zasluženu penziju, ali je i dalje tu da svoje dragocjeno iskustvo i savjete podijeli sa drugima, prenosimo ovdje tekst koji je Lidiji Živanović u uvodniku "Mirovnih novosti" posvetio Goran Bubalo.

Nema odmora za umorne mirovne aktiviste/kinje

"Budimo zahvalni ljudima koji nas čine sretnima, oni su dražesni vrtlari koji čine da naše duše cvjetaju."
Marcel Proust

Da li postoji odmor ili penzija za mirovne aktiviste/kinje? Bojim se da ne, ovo što radimo, što nosimo u sebi prati nas cijeli život. I u poznim godinama teško će nas napustiti žar borbe za bolje sutra.
A kada budemo pravili podsjećanje na same početke NVO sektora u BiH, kada budemo govorili o pokretačima, stvaraocima, motivatorima NVO sektora u BiH, Lidija će biti jedna od prvih osoba koja će biti navedena. Ona je pokrenula ne samo Helsinški parlament građana (hCa) Banja Luka, koji je izrastao u jednu od vodećih organizacija u BiH ali i regionu, bila je i jeste pokretačica i inspiracija čitavog mirovnogljudskopravaškog pokreta.
Sjetimo se ratnih i ranih poratnih godina, mali broj ljudi bio je spreman prelaziti entitetske granice, još manji raditi na teškim i nemogućim pitanjima pomirenja, ali Lidija je uvijek gazila čvrstim koracima i nosila tešku baklju istine i mira, koja će novim generacijama biti teška, preteška.
Lidija je uvijek bila i jeste spremna prelaziti granice i razgovarati. Djelovati!
Ali Lidija u penziji? Nemoguće.
Sjećam se kada su Kvekeri radili pozive za ljetne odmore (retreat) za umorne aktiviste/kinje u anđeoskom Grožnjanu (gradić u Istri). Iako bi početkom godine dogovorili Lidijin dolazak, svake godine bi otkazivala zbog obaveza na poslu, gdje joj je bilo teško ostaviti poslove i ljude sa kojima radi, uvijek je posao bivao prioritet.
Iako formalno u penziji, ne sumnjamo da će Lidija i dalje ostati jedna od najaktivnijih članica hCa, ali i liderica i inspiracija svima onima koji dolaze i koji se žele uključiti u maratonsku trku izgradnje boljeg života. Ona će nam i dalje biti sjajna domaćica u Banja Luci, ali ćemo je i mi ugostiti u našim gradovima.
Iz ovih razloga u okviru Mreže za izgradnju mira smo pokrenuli prepoznavanje rada istaknutih mirovnih aktivista/kinja, gdje ćemo ih nominirati za prestižne svjetske nagrade na područjima ljudskih prava i izgradnje mira i vjerovati da će njihove vrijednosti i talenti koji su priznati i prepoznati širom svijeta biti i nagrađeni. Sjajan primjer je International Bremen Peace Award koju je dobio Vahidin Omanović iz Centra za izgradnju mira u Sanskom Mostu.
Žarka Papića iz organizacije IBHI smo prije mjesec dana u saradnji sa NVO Vijećem nominirali za prestižnu John Humphrey Award, a u narednom periodu ćemo to isto uraditi i za druge vodeće aktivistkinje i aktiviste. Teško se zahvaliti za sve ono što rade za nas, ali moramo makar pokušati. Nema odustajanja, nema predaje.

Tekst je objavljen u Mirovnim novostima 6/7 koje izdaje Mreža za izgradnju mira BiH.
http://www.mreza-mira.net/sites/default/files/Mirovne%20novosti%20broj%206-7,%20juli-avgust%202011.pdf

O NAMA

Helsinški parlament građana (HPG) Banja Luka je registrovan 16. avgusta 1996. godine kao lokalna nevladina organizacija u Republici Srpskoj/Bosni i Hercegovini. Od tog vremena HPG Banja Luka je aktivno uključen u promociju, jačanje i povezivanje civilnih inicijativa na lokalnom i regionalnom nivou i radi na pomirenju i osnaživanju marginalizovanih društvenih grupa za političko djelovanje.

Naša misija: HPG je organizacija koja podržava i stimuliše autonomnost i slobodu svih građana, uključivanjem marginalizovanih društvenih grupa, naročito žena i mladih, u demokratske procese.

Naša vizija: Društvo jednakih mogućnosti za sve.

Prioriteti djelovanja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka:

- Osnaživanje marginalizovanih grupa, posebno žena, mladih i manjinskih grupa, za političko djelovanje i unapređenje svog položaja u društvu,
- Uticaj na institucije vlasti u Bosni i Hercegovini radi unapređenja zakona i javnih politika prema ovim grupama,
- Povećanje zastupljenosti i bolja prezentacija žena, mladih i manjina u medijima,
- Jačanje svijesti građana i građanki u Bosni i Hercegovini o diskriminaciji marginalizovanih grupa i mehanizmima zaštite njihovih prava,
- Jačanje saradnje sa drugim organizacijama i institucijama u Bosni i Hercegovini, ali i na međunarodnom nivou,
- Približavanje obrazovnih programa, literature, znanja i vještina u vezi sa izgradnjom mira, razvojem civilnog društva i ljudskim pravima građanima i građankama BiH,
- Kontinuirano usavršavanje osoblja Helsinškog parlamenta građana Banja Luka i rad na održivosti organizacije.

HPG Banja Luka je u 2011. godini provodio svoje aktivnosti u dva programska područja:

- Jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana
- Zalaganje za rodnu jednakost

Edukativni programi – HPG Banja Luka okuplja trenerice i trenere koji za potrebe ove i drugih organizacija vode obuku iz oblasti: jačanja kapaciteta nevladinih organizacija (strateško planiranje, fundraising, kampanja, odnosi sa javnošću...), nenasilne komunikacije, rješavanja sukoba, ljudskih prava i ravnopravnosti polova. Na ovaj način HPG Banja Luka promoviše svoje ciljeve i politiku i drugim društvenim grupama koje nisu direktno obuhvaćene projektima, a doprinosi i finansijskoj održivosti organizacije.

Programsko područje:

Jačanje civilnog društva i transformacija javne vlasti u servis građana

Ciljevi ovog programskog područja su izgradnja i jačanje demokratije kroz podizanje svijesti građana o demokratskim principima i procesima, ohrabrivanje građana da pokreću različite inicijative i učestvuju u donošenju odluka na svim nivoima vlasti. Kroz različite aktivnosti u okviru ovog programskog područja nastojimo uspostaviti što bolju saradnju između građana i institucija vlasti.

U okviru programskog područja u 2011. godini završena je implementacija projekata „X-press – socijalna inkluzija kroz medije", „Susjedstvo – afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana" i „Socijalnom inkluzijom i integracijom ka aktivnom građanstvu" koji partnerski radimo sa Biroom za ljudska prava Tuzla, a počela je realizacija Antidiskriminacionog programa.

X – PRESS: Socijalna inkluzija kroz medije

Projekat X-Press je počeo sa realizacijom u decembru 2008. godine i trajao je do juna 2011. godine, a implementirale su ga tri organizacije: Fondacija Cure i Udruženje mladih novinara RS - UMNORS, kao partneri, i Helsinški parlament građana Banjaluka, kao nosilac projekta, uz finansijsku podršku Evropske unije i jednim dijelom Ambasade Sjedinjenih Američkih Država.

Aktivnosti projekta bile su usmjerene na poboljšanje položaja marginalizovanih i ranjivih grupa u bh društvu i borbu protiv diskriminacije putem zajedničkih akcija nevladinih organizacija i medija.

Namjera projekta je bila da, s jedne strane, utiče na medije da što profesionalnije i češće izvještavaju o marginalizovanim i ranjivim grupama i njihovim udruženjima, i da, s druge strane, utiče na relevantne institucije da poboljšaju javne politike i praksu prema ovim kategorijama stanovništva.

AKTIVNOSTI:

• **56 „doručaka sa novinarima"**, mjesečnih sesija u Banjaluci i Sarajevu, na kojima su novinari i predstavnici udruženja marginalizovanih grupa razgovarali o problemima i potrebama pojedinih marginalizovanih grupa.
Na ovim doručcima otvorene su brojne teme kao što su barijere sa kojima se suočavaju osobe sa invaliditetom, stanje i uslovi u ženskim zatvorima, diskriminacija romske nacionalne manjine, status djece iz mješovitih brakova, položaj i tretman ateista, mladih, žrtava nasilja u porodici, itd.
Na doručcima održanim tokom 2011. godine u fokusu su bili: zapošljavanje, izbjeglice i raseljena lica, osobe koje su psihijatrijski liječene, personalna asistencija, ekologija, mladi kao marginalizovana grupa, nacionalne manjine i regionalna saradnja, ekonomska pitanja i povećanje poreza, rak dojke i promocija Re: Akcije, koalicije 10 banjalučkih organizacija.

• Održanae su **4 konferencije** pod nazivom „Profesionalni i etički standardi u izvještavanju o marginalizovanim i ranjivim grupama", na kojima su učestvovali predstavnici medija, predstavnici udruženja marginalizovanih grupa, eksperti za pitanja medija i organizacija civilnog društva.

Na konferenciji održanoj u maju 2011. govorili smo o klasičnim i on line medijima, i predstavljanju marginalizovanih grupa u njima. U sklopu ove konferencije dodijeljene su po prvi put i novinarske nagrade Srđan Aleksić.

• **Novinarske nagrade Srđan Aleksić** za profesionalno izvještavanje o marginalizovanim i ranjivim grupama dodijeljene su, po prvi put, u maju mjesecu 2011. godine. Na konkurs je ukupno stiglo 12 tv i radio priloga, 24 novinska teksta i 6 prijedloga za specijalnu nagradu za izvještavanje u kontinuitetu.

• Održano je **10 radionica za studente novinarstva** o profesionalnom novinarskom izvještavanju o marginalizovanim i ranjivim grupama, i to u Sarajevu, Banjaluci, Tuzli i Mostaru. Na radionicama studenti su mogli da čuju šta su to marginalizovane grupe, šta je to diskriminacija, stereotipno izvještavanje, govor mržnje i na šta novinari treba da obrate pažnju kada izvještavaju o ovim specifičnim društvenim grupama. Tokom 2011. održane su tri radionice za studente.

• U sklopu projekta štampali smo **dvije publikacije**. Jedna je "Rječnik različitosti", u sklopu koga je prikupljeno i objašnjeno 176 termina koji se direktno ili indirektno odnose na ljudska prava marginalizovanih društvenih grupa. Rječnik treba da pomogne novinarima u svakodnevnom radu, kao i studentima novinarstva. Zajedno sa Rječnikom štampan je i "Priručnik za izvještavanje o marginalizovanim grupama", koji je prije svega namijenjen studentima novinarstva. Priručnik treba da upozna studente i novinare sa pojmovima diskriminacije i marginalizacije i da im smjernice za profesionalno izvještavanje o različitim marginalizovanim grupama u društvu.

REZULTATI:

▪ Više od 300 novinara, koji su prisustvovali „doručcima sa novinarima“, upoznato sa problematikom pojedinih udruženja marginalizovanih grupa, kao i sa specifičnom terminologijom i pristupom prema ovim društvenim grupama, što je rezultiralo objavljivanjem više stotina priloga u medijima o položaju i problemima marginalizovanih i ranjivih grupa i povećanju njihove vidljivosti u javnosti.

▪ Priručnik za profesionalno izvještavanje o marginalizovanim grupama i Rječnik različitosti uvršteni u bibliotečki fond univerziteta u Tuzli, Banjaluci i Sarajevu i distribuirani široj javnosti.

▪ Putem deset radionica, 236 studenata/ica novinarstva i komunikologije senzibilisano za izvještavanje o marginalizovanim grupama, a profesori na odsjecima novinarstva nastavljaju da kroz predavanja senzibilišu studente za izvještavanje o ovim problemima.

▪ Četiri konferencije okupile su 156 učesnica i učesnika, na kojima je podržana inicijativa da se ustanovi novinarska nagrada Srđan Aleksić, usaglašena specifična terminologija, i uspostavljena ili produbljena saradnja između novinara i udruženja marginalizovanih grupa.

▪ Dodijeljene su i prve nagrade Srđan Aleksić za profesionalno izvještavanje o marginalizovanim i ranjivim grupama. Ukupno je dodijeljeno 6 nagrada.

PLANOVI ZA 2012. GODINU:

U 2012. godini planirano je da se nastavi sa svim aktivnostima projekta, da se organizuju doručci sa novinarima, konferencije, radionice sa studentima i dodjela novinarskih nagrada Srđan Aleksić. Pored toga planiramo da uradimo i IT treninge za nevladine organizacije i novinare, izradimo metodologiju za praćenje medija, te da uradimo konačan strateški plan za novinarsku nagradu Srđan Aleksić.

* * * * * * * * * *

Radionice stripa i karikature

Uz finansijsku podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država tokom 2011. održali smo i 6 radionica stripa i karikature na kojima je učestvovalo 20-tak polaznika svih uzrasta. Kroz ove radionice željeli smo afirmisati strip i karikaturu kao novinarske izražajne forme, i s druge strane, iskoristiti ove "zapostavljene", ali atraktivne forme, kako bismo, i na taj način, problematizovali položaj marginalizovanih grupa u našem društvu i učinili ga razumljivijim i vidljivijim široj javnosti.

Polaznici su, kroz svoje strip junake i junakinje, dočarali različite situacije i probleme sa kojima se susreću žrtve nasilja u porodici, siromašni, penzioneri, osobe sa invaliditetom i dr. Nakon radionica organizovali smo, u prostorijama Helsinškog parlamenta građana, izložbu radova polaznika male Škole stripa i karikature koju su otvorili akademski slikar i predavač Srđan Kosić i koordinator projekta "X-press" Aleksandar Žolja.

Na izložbi je izlagalo 12 polaznika, svih uzrasta, profesionalaca i početnika, a izloženo je bilo 14 radova. Neki od radova objavljeni su i u jednom od brojeva Mirovnih novosti, a povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava, 10. decembra, organizovali smo, u saradnji sa Amdasadom SAD i organizacijom UDAS, izložbu radova polaznika naše Škole stripa i karikature i skulptura koju su radili stradali od mina, članovi organizacije UDAS.

Američki ambasador Patrik Mun u razgovoru sa našim polaznikom male Škole stripa i karikature Milijanom Forcom u Američkom kutku u Banjaluci, 6. decembar 2011.

* * * * * * * * * *

Dodijeljene novinarske nagrade "Srđan Aleksić"

Prva dodjela novinarskih nagrada "Srađan Aleksić" za izvještavanje o marginalizovanim i ranjivim grupama organizovana je 27. maja u Muzičkom paviljonu u Banjaluci.
Ukupno je dodijeljeno 5 nagrada i jedna specijalna plaketa. Jednoglasnom odlukom petočlanog žirija prva nagrada za tekstove u štampanim medijima, koji afirmišu i promovišu profesionalno izvještavanje o marginalizovanim grupama u BiH, dodijeljena je Aidi Tipuri, novinarki „Nezavisnih novina“ iz Banjaluke. Druga nagrada za tekstove u štampanim medijima pripala je Tanji Šikanjić, takođe novinarki „Nezavisnih novina“ iz Banjaluke, a treća Bojanu Rečeviću, novinaru dnevnog lista „Press RS“. U kategoriji radijskih priloga žiri je odlučio da dodijeli samo drugu nagradu Mirsadu Bajtareviću, novinaru BH radija, koji u svojim prilozima pokazuje sposobnost uočavanja problema marginalizovanih grupa u društvu.
Specijalna nagrada za izvještavanje u kontinuitetu dodijeljena je Mirjani Marković, novinarki lokalne televizijske stanice „Slobomir“ iz Bijeljine, čija emisija „Jednake mogućnosti“ može poslužiti kao primjer kako se mogu i trebaju pratiti životi i problemi osoba koje su uskraćene za pristup socijalnim, ekonomskim, političkim i kulturnim pravima. Posebna plaketa za kontinuirano izvještavanje o marginalizovanim grupama dodijeljena je Petru Burgeru, dopisniku novinske agencije SRNA iz Doboja.

Susjedstvo - afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana

Dvogodišnji projekat "Susjedstvo - afirmacija multikulturalizma i saradnje na opštinskom nivou u zemljama Zapadnog Balkana" pokrenuli smo u maju 2009. godine i uspješno završili u maju 2011. godine. Projekat „Susjedstvo" Helsinški parlament građana realizovao je zajedno sa partnerskim organizacijama iz Srbije (Centar za regionalizam Novi Sad), Hrvatske (Udruga za zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda Pula), Slovenije (Helsinški monitor za ljudska prava Slovenije) i BiH (Savez nacionalnih manjina RS). Opštine obuhvaćene projektom su bile: Banjaluka, Prijedor, Tuzla, Bor, Bujanovac, Zrenjanin, Pula, Umag i Vodnjan.

Projekat je bio logičan nastavak ranijih projekata Helsinškog parlamenta građana koji su bili usmjereni na jačanje organizacionih kapaciteta nacionalnih manjina i rješavanje njihovih problema, sa naglaskom na lokalni nivo gdje se i ispoljava najviše potreba nacionalnih manjina za zadovoljenjem njihovih osnovnih prava. Naime, na ovom, lokalnom nivou, nacionalne manjine mogu se, putem učešća u vlasti ili konsultacija sa vlastima, efikasno izboriti za očuvanje svog identiteta, ali i osjećati se istinskim pripadnicima društva u kojem žive. U skladu sa tim, glavni cilj projekta je bio da poboljša komunikaciju i saradnju između nacionalnih manjina i opštinskih vlasti u cilju zajedničkog jačanja promanjinskih lokalnih politika i zajedničkog rješavanja problema sa kojima se nacionalne manjine susreću u ostvarivanju svojih prava i zadovoljenju potreba.

Projekat je finansirala Evropska unija.

AKTIVNOSTI:

Tokom dvogodišnje implementacije projekta realizovane su sljedeće aktivnosti:

- **Tromjesečno istraživanje** o položaju i načinu zadovoljavanja potreba nacionalnih manjina na lokalnom nivou, koje je, pored intervjua sa ciljnim grupama, obuhvatilo i analizu usklađenosti opštinskih dokumenata sa međunarodnim i domaćim pravnim normama i standardima koji se odnose na zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji. Rezultati istraživanja objavljeni su u studiji "Prava nacionalnih manjina i lokalne politike – Studija o primjeni standarda zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina u BiH, Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji".
- **Tri regionalne radionice** u cilju unapređenja saradnje i razmjene iskustava u planiranju opštinskih politika. Radionice su održane u Banjoj Luci, Puli i Novom Sadu i okupile su više od 100 predstavnika opštinske izvršne i zakonodavne vlasti i predstavnika nacionalnih manjina. Ono što je posebno dogovoreno na ovim radionicama je insistiranje na dosljednoj primjeni zakona o zaštiti nacionalnih manjina, neophodna dorada zakona na lokalnom nivou, bolja saradnja između samih udruženja u artikulisanju potreba i zajedničkog istupanja prema vlastima, izrada programa za lokalne odbornike kako bi dobili jasan uvid o potrebama i interesima nacionalnim manjinama i obavezna saradnja lokalne vlasti sa manjinama u izradi manjinskih politika.
- **Potpisan je Memorandum o saradnji između gradova Pula i Banja Luka** i udruženja Italijana, Makedonaca, Mađara, Roma i Slovenaca ovih gradova, kojim se utvrđuje saradnja na realizaciji prekograničnih projekata i aktivnosti koje podrazumijevaju

poboljšanje položaja nacionalnih manjina, jačanje interkulturalnog dijaloga i širenje duha multikulturalnosti.

Pula, 28. mart 2011.

- **Devet lokalnih radionica** koje su za cilj imale realizaciju zaključaka regionalnih radionica prilagođenih lokalnim uslovima i potrebama. Lokalne radionice u BiH, koje smo organizovali u Tuzli, Prijedoru i Banjaluci, dovele do značajnih pomaka koji se ogledaju u unapređenju saradnje između odbornika iz reda nacionalnih manjina i manjinskih udruženja, koje, ranije, skoro nije ni bilo, i u uspostavljanju i poboljšanju saradnje nacionalnih manjina i opštinskih savjeta ili komisija za pitanja nacionalnih manjina.
- **Prekogranične posjete** predstavnika udruženja nacionalnih manjina i predstavnika opštine u cilju uspostavljanja saradnje i razmjene uspješnih primjera iz prakse. Posebno želimo istaći susret Roma iz Tuzle i Bujanovca, koji su razgovarali o zajedničkim aktivnostima na polju zapošljavanja i ekonomskog položaja Roma, obrazovanja Roma i rodne jednakosti, sa dogovorom za realizovanje zajedničkih projekata sa ovom tematikom.
- Odštampana je **brošura "Nacionalne manjine u susjedstvu"**, koja je predstavila značajne podatke iz kulture, istorije i tradicije nacionalnih manjina u BiH, Hrvatskoj i Srbiji. Brošura je urađena sa ciljem da se široj javnosti predstavi bogato naslijeđe nacionalnih manjina koje se njeguje u njihovom susjedstvu i time utiče na uvažavanje i prihvatanje nacionalnih manjina u lokalnim zajednicama.
- **Regionalni seminar** u Puli na temu ključnih nacionalnih/državnih zakona i politika koji utiču na polažaj i ostvarivanje prava nacionalnih manjina na lokalnom nivou.
- Snimljen je **dokumentarni film** o položaju nacionalnih manjina u regionu. Film prati ključne aktivnosti projekta i oslikava i život pripadnika nacionalnih manjina u njihovim lokalnim zajednicama, način na koji njeguju svoje običaje i tradiciju i ostvaruju svoje potrebe i prava.
- Odštampan je **Vodič za saradnju nacionalnih manjina i institucija lokalnih vlasti** u kojem su predstavljeni osnovni načini učešća udruženja nacionalnih manjina u procesima odlučivanja na lokalnom nivou, kao i nekoliko konkretnih primjera koji ilustruju postojeću praksu saradnje.

- Oko 20 **medijskih/javnih događaja**, kao što su okrugli stolovi, konferencije za novinare, TV i radijska gostovanja, na kojima su predstavljeni ciljevi i rezultati projekta.

REZULTATI:

- lokalne vlasti u devet opština obuhvaćenih projektom prihvatile studiju „Prava nacionalnih manjina i lokalne politike“ kao osnovu za unapređenje položaja nacionalnih manjina na lokalnom nivou. Tako su u Banjaluci povećana budžetska sredstva za rad nacionalnih manjina, a prihvaćen je i prijedlog da predstavnici nacionalnih manjina budu uključeni u rad gradskog Savjeta za nacionalne manjine. U Boru je formirano Vijeće za međuetničke odnose, a u Bojanovcu je inicirano otvaranje kancelarije lokalnog ombudsmana.
- uspostavljena redovna komunikacija između udruženja nacionalnih manjina i odobrnika iz reda nacionalnih manjina u cilju razmjene informacija;
- nacionalne manjine na regionalnom nivou dogovorile saradnju iz oblasti turizma i ekonomije;
- potpisan Memorandum o saradnji i promociji kulture i tradicije nacionalnih manjina između gradova Banja Luka i Pula i udruženja nacionalnih manjina iz ovih gradova i dogovoreni početni oblici saradnje;
- lokalne vlasti opredijeljene za zajedničko apliciranje za IPA fondove u partnerstvu sa udruženjima nacionalnih manjina na regionalnom nivou;
- nacionalne manjine počele raditi na pripremama za sljedeće lokalne izbore i edukaciji svog biračkog tijela;
- podignuta svijest javnosti o važnosti bogatog kulturnog naslijeđa nacionalnih manjina**.**

Završna konferencija i predstavljanje rezultata projekta novinarima u Banjaluci, 13. maj 2011.

Integracijom i socijalnom inkluzijom ka aktivnom građanstvu

Biro za ljudska prava Tuzla i Helsinški parlament građana Banja Luka su krajem 2008. godine počeli sa implementacijom dvogodišnjeg partnerskog projekta „Integracijom i socijalnom inkluzijom ka aktivnom građanstvu“ čiji je cilj doprinijeti boljoj primjeni međunarodnih pravnih mehanizama zaštite ljudskih prava socijalno isključenih grupa i osigurati reformu postojećih politika i praksi o socijalnoj zaštiti u Bosni i Hercegovini. Projekat je završen u februaru 2011. godine.

Projekat je finansijski podržavala Evropska unija, odnosno Delegacija Evropske komisije u BiH kroz EIDHR program. Helsinški parlament građana Banja Luka je kao partnerska organizacija provodio projektne aktivnosti u dvije opštine RS - Doboju i Banjaluci.

AKTIVNOSTI:

Na samom početku projekta urađeno je istraživanje o stanju socijalne isključenosti sedam marginalizovanih kategorija stanovništva u pet gradova BiH (Banja Luka, Doboj, Brčko, Gračanica i Tuzla), a analiza dobijenih podataka objavljena je u publikaciji pod nazivom „Socijalno isključeni danas, a sutra?“. Pored ovog istraživanja, urađena je i analiza entitetskih zakona i njihove usklađenosti sa Evropskom socijalnom poveljom, a rezultati ove analize su publikovani pod nazivom „Evropska socijalna povelja u našem zakonodavstvu“.

Na osnovu dobijenih podataka i uvida u složenost diskriminatorskih zakonskih propisa naspram pojedinih socijalno isključenih grupa, Helsinški parlament građana je pokrenuo kampanju „Član koji nedostaje“, koja je usmjerena na poboljšanje položaja samohranih roditelja u RS. U tom smislu, a u saradnji sa još 12 nevladinih organizacija i relevantnih institucija, inicirane su izmjene i dopune Porodičnog zakona RS kako bi se obezbijedilo zakonsko prepoznavanje ove kategorije stanovništva.

Tokom realizacije projektnih aktivnosti akcenat je bio na promovisanju socijalnog partnerstva i dijaloga i multisektoralnog pristupa na lokalnom nivou, kroz jedinstveno planiranje i razvoj politika u oblasti socijalne zaštite.

U tom kontekstu u 2011. godini održane su i dvije radionice u Banjaluci i Doboju na kojima se razgovaralo o izradi akcionog plana za unapređenje saradnje između Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu Skupštine Grada Banja Luka i nevladinih organizacija na području grada i akcioni plan djelovanja Savjeta za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu opštine Doboj.

Cilj radionica je bio ostvariti i unaprijediti saradnju između Savjeta i drugih institucija lokalne samouprave i nevladinog sektora, kako bi se u godini koja je za socijalno ugrožene kategorije izuzetno teška, kroz planiranje zajedničkih aktivnosti što jasnije i preciznije pristupilo kreiranju politika, strategija i planova na nivou banjalučke i dobojske opštine. Zaključeno je da se dokumenti trebaju fokusirati na probleme najugroženijih i da se njihovi problemi sistemski rješavaju.

Radionica sa Savjetom za socijalnu politiku i socijalnu zaštitu Skupštine Grada Banja Luka, 1. februar 2011. godine u Banjaluci

Antidiskriminacijski program

Helsinški parlament građana Banja Luka je u septembru 2011. počeo sa provođenjem aktivnosti praćenja svih oblika diskriminacije u sjeverozapadnoj regiji BiH. Ove aktivnosti se realizuju u okviru Antidiskriminacijskog programa podržanog od Fonda otvoreno društvo BiH, i to komponente "Mapiranje diskriminacije u BiH – monitoring, dokumentovanje, razmjena informacija i izvještavanje".
Za realizaciju ove komponente, koja podrazumijeva prikupljanje, dokumentovanje, razmjenu podataka i izvještavanje o uočenim pojavama/slučajevima diskriminacije kako bi se postavila osnova za planiranje politika i zagovaračkih aktivnosti usmjerenih na najkritičnija područja/oblasti u kojima se diskriminacija pojavljuje, odgovorno je šest nevladinih organizacija: ICVA, Prava za sve iz Sarajeva, Centar za ljudska prava iz Mostara, Forum građana Tuzla, Helsinški parlament građana i Budi moj prijatelj, u čijem fokus su pripadnici romske manjine na nivou BiH.

Kroz treninge i mjesečne sastanke predviđeno je da se radi na prikupljanju informacija o slučajevima diskriminacije sa lokalnim nevladinim organizacijama. Svi evidentirani slučajevi za koji se utvrdi da predstavljaju diskriminaciju proslјeđivaće se udruženju za besplatnu pravnu pomoć "Vaša prava", koje će, u skladu sa procjenom, pokrenuti spor pred sudskim organima u cilju zaštite ljudskih prava.

Kako sistem zvaničnog praćenja pojava slučajeva diskriminacije od strane odgovornih institucija nije uspostavljen ni dvije godine od donošenja Zakona o zabrani diskriminacije BiH, ne postoji jasna slika o tome koji su to najčešći i najizraženiji oblici diskriminacije. Ovakvim akcijama dugoročno se želi promovisati kultura nediskriminacije i unaprijediti sistem i mehanizmi zaštite ljudskih prava u BiH.

AKTIVNOSTI:

- Na samom početku projekta pripremljena je jedinstvena **metodologija** za monitoring, dokumentovanje, razmjenu podataka i izvještavanje o uočenim pojavama/slučajevima diskriminacije, te **protokoli** za prikupljanje podataka o diskriminaciji.
Nakon toga se pristupilo identifikovanju organizacija koje se bave zaštitom ugroženih grupa građana (žena, djece, starih, osoba sa invaliditetom, pripadnika manjina, itd.) i sačinjavanju liste organizacija sa kojima će se sarađivati i koje će biti uključene u treninge.
Za potrebe treninga razvijen je i **priručnik** za nevladine organizacije, ali i druge subjekte, koji na jasan i jednostavan način objašnjava šta je i šta nije diskriminacija i kako tražiti zaštitu od diskriminacije. Priručnik sadrži i kontakte organizacija/institucija koje se bave zaštitom od diskriminacije, primjere najbolje prakse, kao i protokol/upitnik za praćenje diskriminacije.

- U drugoj polovini 2011. godine Helsinški parlament građana je, u sjeverozapadnoj regiji BiH za koju je odgovoran, održao **tri treninga** "Diskriminacija - kako je prepoznati, kako je prijaviti i kako se zaštititi?". Treninzi koji su organizovani u Banjaluci i Bihaću okupili su predstavnike/ice 38 nevladinih organizacija iz Prijedora, Sanskog Mosta, Čelinca, Kozarske Dubice, Kneževa, Dervente, Ključa, Mrkonjić Grada, Banjaluke, Bihaća i Bosanskog Grahova. Cilj treninga je bio približiti pojam diskriminacije predstavnicima nevladinih organizacija i motivisati ih da prijavljuju slučajeve diskriminacije pozivajući se na Zakon o zabrani diskriminacije koji je stupio na snagu u avgustu 2009. godine, ali se još uvijek nedovoljno primjenjuje. Organizacije su pokazale veliki interes za temu diskriminacije, naročito za stvaranje

jedinstvene baze slučajeva diskriminacije, te procesuiranje istih pred naležnim sudskim organima. Pored treninga, održali smo i jedan radni sastanak sa organizacijama sa područja Derventе. Zajednički stav je da se kroz mjesečne sastanke više radi na umrežavanju i saradnji na temu diskriminacije, što će kao rezultat imati formiranu bazu slučajeva diskriminacije.

- U okviru Antidiskiminacijskog programa pokrenut je i specijalizovani web portal www.diskriminacija.ba na kojem se objavljuju "životne priče" ljudi koji su na bilo koji način bili diskriminisani, i daju uputstva kako se i kome obratiti u slučajevima diskirminacije.

Šta jeste, a šta nije diskriminacija?

Da li je diskriminacija ako se na javnom bazenu postavi natpis kojim se djeci bez roditeljske pratnje zabranjuje ulaz?
Nije, jer se na ovaj način nastoji osigurati bezbjednost sve djece, bez obzira na njihov nacionalni, vjerski, imovinski ili bilo koji drugi status.
Ali, ako na prilazu u javni bazen nema rampe za osobe u kolicima, onda jeste riječ o diskriminaciji, jer se na ovaj način jednoj grupi osoba onemogućava uživanje ili ostvarivanje istih prava i sloboda koje su dostupne drugima.

Generalno, BH građani diskriminaciju doživljavaju kao ponižavanje, potcjenjivanje, omalovažavanje ili kao ponašanje koje je negativno, koje je direktno usmjereno protiv ljudskog dostojanstva, te kojim se narušavaju ljudska prava. No, zanimljivo je da odgovori i na ovo osnovno pitanje variraju u zavisnosti od pozicije u društvu – da li su ispitanici pripadnici „manjine" ili „većine" i da li su lično iskusili diskriminaciju ili ne. Tako, na primjer, uzorak ispitanih pripadnika LGBTIQ populacije diskriminaciju definiše kao „nejednak tretman prema ljudima zbog njihovih određenih osobina". Za osobe sa invaliditetom, prve asocijacije na diskriminaciju su „pristupačnost i prilazi (kolicima), razlikovanje od „normalnih" i inkluzija". Za Rome, diskriminacija prvenstveno obezvređivanje označava „odbačenost, poniženje, nasilje i nečiji stav o manjoj vrijednosti drugoga".
Čak 70,8% bh građana smatra da je diskriminacija na osnovu vjerske pripadnosti izražen problem u društvu, što je nezabilježen slučaj u drugim evropskim zemljama u kojima je rađena ova vrsta istraživanja.
Oblasti javnog života u kojima je diskriminacija najprisutnija, prema generalnom uzorku ispitanika, jeste zapošljavanje (kako u državnom/javnom sektoru, tako i u privatnom), pravosuđe i uprava, te sudski postupci.

Dio iz *Izvještaja o rezultatima ispitivanja javnog mnijenja o percepciji i iskustvu diskriminacije*, koji je pripremo Centar za društvena istraživanja Analitika

Programsko područje:

Zalaganje za rodnu jednakost

Opšti cilj programskog područja je smanjenje svih oblika rodne diskriminacije i stvaranje okruženja u kojem žene i muškarci imaju jednake mogućnosti. Realizujemo ga kroz umrežavanje i podršku inicijativama u vezi sa rodnim pitanjima, osnaživanje žena koje su trenutno najveća marginalizovana grupa za učešće u javnom i političkom životu, edukaciju žena i muškaraca o pitanjima rodne jednakosti, treninge za žene u razvijanju različitih vještina, kampanje, istraživanja i analize javnih politika.

U okviru programskog područja u 2011. godini realizovali smo sljedeće projekte: "Žena danas 15", „Partnerstvo za promjenu – podrška implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova u BiH“ i počeli smo sa realizicijom projekata „Član koji nedostaje-zakonsko, ekonomsko i psihosocijalno osnaživanje samohranih roditelja u RS“ i „Ženska strana politike“.

ŽENA DANAS – faza 15

Kontinuiranim radom i zalaganjem za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena i stvaranje okruženja u kojem će žene i muškarci imati iste mogućnosti, okončali smo i petnaestu godinu rada na projektu Žena danas, zajedno sa partnerskom organizacijom »Udružene žene« iz Banjaluke, uz podršku Fondacije »Kvinna Till Kvinna« iz Švedske.

Specifični ciljevi projekta u 2011. godini su bili povećanje vidljivosti i prepoznatljivosti ženskih stavova u društvu, povećanje broja i uticaja žena u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na entitetskom i državnom nivou u Bosni Hercegovini nakon parlamentarnih izbora i povećanje rodno osjetljivih i odgovornih politika na lokalnom nivou.

AKTIVNOSTI:

- Održana su **četiri sastanka** savjetodavnog odbora u Banjaluci u sklopu kojih su definisani aktuelni problemi koji će se prezentovati na javnim tribinama.
- **Osam javnih tribina** u Banjaluci, Prijedoru, Kozarskoj Dubici, Novom Gradu i Gradišci održane su u okviru ciklusa Aktuelni trenutak sa ciljem postizanja veće vidljivosti i prepoznatljivosti ženskih stavova u društvu. Pet tribina posvetili smo temi ,,Nasilje u porodici - pojavni oblici i prepoznavanje” sa ciljem upoznavanja, prije svega, prosvjetnih radnika sa pojavnim oblicima nasilja nad djecom i načinima pomoći i prevencije nasilja, dok su na tri tribine teme bile “Položaj porodilja u BiH”, “Doprinos žena u izgradnji mira” i “Zaštita žena žrtava nasilja prema Konvenciji Savjeta Evrope o suzbijanju i spriječavanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici (2011)”.
- **Pet posjeta** Komisijama za ravnopravnost polova u lokalnim zajednicama u Prijedoru i Kozarskoj Dubici, Novom Gradu, Gradišci i Banjaluci, iskoristili smo kako bismo, zajedno sa članovima komisija i zaposlenim u opštinama, analizirali šta su od planiranog uradili i šta planiraju raditi u narednom periodu kako bi se unaprijedio položaj žena u njihovim lokalnim zajednicama.

- Na **dva radna ručka** sa parlamentarkama Narodne skupštine Republike Srpske razgovarano je o gorućim problemima smještaja žrtava nasilja u porodici u sigurne kuće i finansiranju sigurnih kuća u RS, ali i drugim prioritetima na kojima zajedno trebaju raditi nevladin sektor i novoizabrani predstavnici u zakonodavnim i izvršnim organima vlasti.
- Kroz **dvije TV emisije** na teme „Nasilje u porodici - pojavni oblici i prepoznavanje" i "S mirom u kući, mir u svijetu - prijavite nasilje, spasite život", prezentovani su zaključci i preporuke koje su donesene na javnim tribinama.
- Tradicionalno, povodom 8. marta – međunarodnog dana žena i početka kampanje 16 dana aktivizma, organizovali smo **dvije pres konferencije** na kojima smo govorili o neriješenom statusu samohranih majki, nezaposlenim ženama, nasilju u porodici i zaštiti žrtava od nasilja u porodici.
- Učestovali smo i u drugim **aktivnostima KtK mreže** u Tirani (Albanija), Bečićima (Crna Gora), Fojnici (BiH) i na Jahorini (BiH) gdje su se, između ostalog, preispitivali i određivali budući prioriteti i strategije rada ženskih nevladinih organizacija u regionu.

REZULTATI:

- 281 učesnik/ca javnih tribina razmijenili su mišljenja i iznijeli stavove u vezi sa spriječavanjem nasilja nad djecom i ženama i učešćem žena u političkom životu BiH;
- Na bazi diskusija i preporuka koje su formulisane na pet javnih tribina, uputili smo Inicijativu za donošenje protokola i procedura o postupanju prosvjetnih radnika u slučajevima nasilja nad djecom Ministarstvu prosvjete i kulture RS, Republičkom pedagoškom zavodu RS i Ombudsmanu za djecu RS.
- Kroz sastanke sa Komisijom za ravnopravnost polova postignut je dogovor o daljoj saradnji na poljima smanjenja diskriminacije po osnovu pola i podizanja svijesti o nasilju i prepoznavanju pojavnih oblika nasilja;
- Upućen je zahtjev za izmjene i dopune Zakona o zaštiti od nasilja u porodici RS, te da se sa njim uskladi i Krivični zakon RS i Zakon o krivičnom postupku RS;
- Kroz pres konferencije i gostovanja u TV emisijama, doprinijeli smo aktuelizovanju problematike obrazovanja žena, opstanka sigurnih kuća u BiH i značaja političke participacije žena;
- Zahvaljujući radnim sastancima sa zvaničnicama, učvrstili smo postojeću kooperaciju i stvorili dodatni prostor za njeno dalje razvijanje;
- Kroz učešće u aktivnostima podržanim od strane KtK, radili smo na edukaciji članica/ova naših organizacija i stvaranju novih kontakata u cilju buduće saradnje.

Tribina „Nasilje u porodici - pojavni oblici i prepoznavanje" u Novom Gradu, jun 2011.

Sastanak mladih liderica KtK mreže

Tridesetak mladih liderica iz 10 partnerskih organizacija KtK mreže, u periodu od 12. do 14. decembra 2011. godine, učestvovalo je na seminaru u Fojnici namijenjenog mladim aktivistkinjama koje žele raditi na jačanju ženskog pokreta u BiH.

Kroz niz aktivnosti, učesnice su se nastojale upoznati sa stanjem omladinskog liderskog aktivizma u svojim organizacijama, te načinima na koji bi se on mogao unaprijediti. Takođe su se upoznale sa idejom osnivanja mreže Novog omladinskog liderskog/feminističkog organizovanja koju su inicirale neke od učesnica iz partnerskih organizacija.

Tokom niza rasprava i razmjene iskustava o smjenama generacija u radu civilnog sektora, došlo se do zaključka o neophodnosti postojanja jedne takve inicijative, a prvenstveno zarad jačanja i nastavka saradnje između novih generacija u svim KtK partnerskim organizacijama.

Seminar je takođe obuhvatio i niz predavanja o feminističkim teorijama i praksama i uvođenju novih medija u rad civilnog sektora.

Žene protestovale ispred bh. parlamenta

SARAJEVO - Oko 200 aktivistkinja ženskih organizacija iz BiH, ujedinjene u Žensku mrežu BiH, mirnim stajanjem ispred zgrade parlamenta BiH protestovalo je zbog neformiranja vlasti na državnom nivou i kontinuiranog ignorisanja Zakona o ravnopravnosti polova.

Učesnice protesta zahtijevaju da se političarkama omogući da donose važne odluke za BiH, te da se obezbijedi primjena Zakona o ravnopravnosti polova u BiH, UN Rezolucije 1325, Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije nad ženama i Evropske konvencije o ljudskim pravima, čija je potpisnica BiH.

Ženska mreža podsjeća da su žene u BiH manje plaćene za isti posao koji obavljaju kao i muškarci, da trpe nasilje, da su u većem procentu nezaposlene, da se njihovo tijelo prodaje kao roba, da su žrtve trgovine ljudima i da su na margini bh društva.

"Postizanje jednake ekonomske nezavisnosti žena i muškaraca, povećanje usklađenosti rada i privatnog porodičnog života, podsticanje ravnopravnog učešća u donošenju odluka, ukidanje rodnog nasilja i rodnih stereotipa u društvu, osnove su ravnopravnog društva u kome žene BiH zahtijevaju da žive", navodi se u saopštenju Ženske mreže.

Od legitimno izabranih predstavnika političkih stranaka kojima su dale svoj glas na izborima traže "da se konačno prihvate posla" i da svojim stranačkim i ličnim interesima prestanu nanositi štetu građanima BiH.

Protestni skup predstavlja i početak kampanje "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" koja traje od 25. novembra do 10. decembra.

Tekst je preuzet sa: http://www.nezavisne.com/novosti/drustvo/Zene-protestovale-ispred-bh-parlamenta-116484.html

Partnerstvo za promjenu – podrška implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova u BiH

Implementacija projekta „Partnerstvo za promjenu“, koji predstavlja nastavak projekta „Ravnopravnost polova i sudska praksa u BiH“, započeta je u januaru 2009. godine, a završena u junu 2011. Osnovni cilj ovog projekta je bio podrška eliminaciji diskriminacije nad ženama, kroz inicijative umreženih aktivistkinja, političarki i studentkinja, usmjerene prema implementaciji Zakona o ravnopravnosti polova u BiH i ostalih vezanih zakona. Zaštita i promocija ženskih ljudskih prava nastojala se osigurati kroz edukacije sudija, tužilaca, izbornih zvaničnika i novinara o pitanjima rodne ravnopravnosti, kao i kroz ohrabrivanje nadležnih da sprovode Zakon o ravnopravnosti polova u BiH i druge relevantne domaće i međunarodne zakone i standarde.

Namjera nam je bila da, kroz aktivnosti ovog dvoipogodišnjeg projekta, podržimo inicijative koje se tiču **smanjenja diskriminacije i nasilja nad ženama** (putem monitoringa implementacije zakona, sudske zaštite, zagovaranja), **jačanja pristupa žena pravnim mehanizmima** (kroz praktične vodiče, medijske kampanje i informacije o pristupu pravnim mehanizmima, te edukaciju sudija i tužilaca za primjenu gender zakona i pravde), i **povećavanja uloge žena kao donosilaca odluka i vođa** (privlačenjem opšte podrške javnosti inicijativama, prezentaciji i promociji uspješnih žena i njihovih inicijativa, glasanjem za ženske kampanje, zagovaranjem promjena i poboljšanja Izbornog zakona BiH i ostalih povezanih zakona o političkim partijama, izborima i imenovanjima javnih zvaničnika).

Svjesni da bez zajedničkih akcija i inicijativa različitih društvenih aktera ne može biti ni kvalitativnih ni kvantitativnih pomaka u poboljšanju položaja i uloge žena u BiH, postavljene projektne ciljeve nastojali smo ostvariti zajedno sa partnerima iz civilnog društva, institucionalnih mehanizama za ravnopravnost polova, univerziteta i škola, institucija i medija.

Projekat je finansijski podržala Fondacija Instituta za otvoreno društvo (Zug).

AKTIVNOSTI

Tokom dvoipogodišnje implementacije projekta realizovali smo 34 različite aktivnosti na kojima je direktno učestvovalo blizu 800 predstavnika/ica državnih i lokalnih institucija, nevladinih organizacija, fakulteta i medija:

- U sklopu inicijative za izmjene i dopune Zakona o ravnopravnosti polova BiH dostavili smo set amandmana od kojih su četiri ušla u završni tekst Zakona. Jedan od amandmana se odnosi na učešće žena u javnom i političkom životu, a izmjenjeni član Zakona o ravnopravnosti polova sada jasno propisuje da su državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti i tijela lokalne samouprave dužna obezbijediti zastupljenost od najmanje 40% žena u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju ("Službeni glasnik BiH“ br. 32/10).
- Zajedno sa organizacijom „Prava za sve“ iz Sarajeva bili smo inicijatori i organizatori izrade Alternativnog izvještaja o implementaciji CEDAW konvencije i ženskim ljudskim pravima u BiH za 2006-2010.

- Organizovali smo 8 sastanaka sa predstavnicima institucija (centri za socijalni rad, Izborna komisija, lokalne komisije za ravnopravnost polova, političarke) i 15 sastanaka sa predstavnicima različtih diskriminisanih grupa, kao što su samohrane majke, žene na selu, žene sa invaliditetom, žene žrtve nasilja, sportistkinje, povratnice, Romkinje, itd.
- Održali smo 4 predavanja na fakultetima u BiH na kojima smo studente/ice pedagogije, žurnalistike i prava u Banjaluci, Sarajevu i Bihaću upoznali sa Zakonom o ravnopravnosti polova i osnovnim principima rodne ravnopravnosti.

- U cilju osnaživanja ženskih nevladinih organizacija organizovali smo 4 radionice na temu „Pisanje i budžetiranje mini-projekata“ putem kojih smo osnažili kapacitete 28 organizacija, a 12 organizacija koje su napisale najbolje projektne prijedloge su dobile i manja sredstva za njihovu implementaciju.

- Organizovali smo i dva okrugla stola i jednu završnu konferenciju, te publikovali Komentar Zakona o ravnopravnosti polova i Misterije rodne ravnopravnosti.

Radionica „Planiranje i budžetiranje mini projekata“ u Sarajevu, 24. i 25. maj 2011.

REZULTATI:

- Nalazi i preporuke publikovani u Alternativnom izvještaju o implementaciji CEDAW konvencije i ženskim ljudskim pravima u BiH široko se koriste od strane domaćih i međunarodnih organizacija i novinara.

- Saradnja uspostavljena unutar ovog projekta između različitih aktera, predstavnika državnih, entitetskih i opštinskih vlasti, nevladinih organizacija, predstavnika akademske zajednice, medija i ciljnih grupa služi kao „partnerstvo za promjenu“ u kontinuiranom procesu poboljšanja implementacije rodne ravnopravnosti u zemlji.
- Osnažili smo kapacitete 28 organizacija za pisanje i budžetiranje projekata i finasijski podržali implementaciju 12 projekata lokalnih nevladinih organizacija u Podrašnici, Čelincu, Derventi, Prnjavoru, Doboju, Sanskom Mostu, Grahovu, Banjaluci i Prijedoru u kojima su ženama često nedostupni novčani i drugi resursi potrebni za rad.
- Publikacije Komentar Zakona o ravnopravnosti polova i Misterije rodne ravnopravnosti koriste različiti subjekti, od sudija i tužilaca do nevladinih organizacija i studenata/ica.

Završna konferencija, juni 2011. godine

„Član koji nedostaje - zakonsko, ekonomsko i psihosocijalno osnaživanje samohranih roditelja u RS“

Projekat „Član koji nedostaje” je usmjeren ka poboljšanju socijalno-ekonomskog položaja samohranih roditelja u RS, od kojih većinu čine samohrane majke, zakonskom regulisanju njihovih prava i jačanju njihovih ličnih kapaciteta.
Projekat predviđa tri segmenta aktivnosti – jedne su usmjerene na normativno-pravno regulisanje termina samohrani roditelj i pripadajućih prava; drugi segment aktivnosti je usmjeren ka povećanju konkurentnosti samohranih majki na tržitšu rada, dok je treći set atkivnosti namjenjen samoosnaživanju i jačanju kapaciteta udruženja samohranih roditelja čije članstvo se svakodnevno uvećava. Sama projektna ideja je „rođena” kroz neposredne kontakte i razgovore koje je Helsinški parlament građana imao sa članicama dva udruženja samohranih roditelja – „Ponos” iz Banjaluke i „Novi početak” iz Dervente.
Projektom je predviđeno jačanje saradnje između nevladinih organizacija i institucija, kroz potpisivanje memoranduma o saradnji i podizanja svijesti o ulogama i odgovornostima i jednih i drugih u inkorporiranju koncepta ravnopravnosti polova u sve sfere života**.**

AKTIVNOSTI

- **6 radionica "Kako lakše do posla"** su održane u Zvorniku, Palama, Gradišci, Banjaluci, Derventi i Prijedoru. Na ovim radionicama samohranim roditeljima su predstavljene različite mogućnosti koje im mogu pomoći pri traženju posla, kao što su pisanje CV ili biografije, on-line baze za traženje posla, pisanje motivacionog pisma, priprema za razgovor, te uloga i posao njegovateljice starih i bolesnih lica.

- Inicirano je potpisivanje **Memoranduma o saradnji sa Zavodom za zapošljavanje RS** kojim bi se povećala konkuretnost samohranih majki na tržištu rada i olakšalo njihovo zapošljavanje, a Zavodu su dostavljeni primjeri projekata (samo)zapošljavanja samohranih roditelja koje su raspisali Federalni Zavod za zapošljavanje i Pokrajinski zavod za zapošljavanje iz Novog Sada.

- Dostavljeni su **novi amandmani na nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona RS** kojima se precizira termin samohrani roditelj i predviđa uvođenje termina jednoroditeljska porodica. Naime, nakon što je radna grupa Ministarstva pravde RS ugradila termin samohrani roditelj (član 79: „(3) Samohrani roditelj je roditelj koji nije u braku i ne živi u vanbračnoj zajednici, a sam se brine o zaštiti i vaspitanju djece.“), Helsinški parlament građana i Udruženje samohranih roditelja Ponos su dostavili nove amandmane kojima se dodatno precizira termin i otklanjaju moguće dileme ili zloupotrebe.

REZULATI:

- Populacija samohranih roditelja osnažena i ohrabrena da radi na poboljšanju svog društvenog položaja, kroz samoorganizovanje i usvajanje novih znanja i vještina koje ih mogu učiniti konkurentnijim na tržištu rada.

- Zavod za zapošljavanje RS izrazio spremnost da radi na izradi Memoranduma kojim bi se precizirali načini (samo)zapošljavanja samohranih roditelja.

- U okviru promotivnih aktivnosti štampano je 1000 brošura, odnosno promotivnih letaka koji za cilj imaju informisati širu javnost o položaju samohranih roditelja, ciljevima i aktivnostima udruženja samohranih roditelja Ponos i mogućnostima da se unaprijedi zaštita prava ove kategorije stanovništva.

- Kroz tekst izmjena i dopuna Porodičnog zakona RS obezbijeđeno je zakonsko pozicioniranje samohranih roditelja u RS.

Radionica u Banjaluci „Kako lakše do posla – kućna njega", 23. juli 2011.

Plan za 2012.

U 2012. godini nastavićemo sa novim serijalom radionica posvećenih samoosnaživanju samohranih roditelja i formiranju grupa za samopomoć, praćenjem izmjena i dopuna Porodičnog zakona RS, te sa organizovanjem sastanaka na kojima će u fokusu biti pitanje (ne)naplate alimentacije.

Ženska strana politike

Helsinški parlament građana Banja Luka je 1. oktobra 2011. godine počeo sa realizacijom projekta ***„Ženska strana politike“,*** koji finansijski podržava Fondacija Instituta otvoreno društvo. Cilj projekta je osnaživanje žena unutar političkih partija, posebno unutar upravljačkih struktura, i aktivistkinja organizacija civilnog društva, kako bi mogle ravnopravno učestvovati u procesu odlučivanja i afirmisanju koncepta rodne ravnopravnosti u svim sferama bh društva. Projektom je planirano osnivanje **Političke akademije za žene**, za članice i aktivistkinje političkih partija i organizacija civilnog društva, i formiranje **Alternativne ženske vlade BiH**, kao neformalnog, ali respektabilnog političkog subjekta na političkoj sceni BiH, koja bi artikulisala i promovisala potrebe i stavove žena BiH i kroz čiji rad bi se promovisao ženski stručnjački potencijal u različitim oblastima.
Takođe, u planu je formiranje **čitalačkih grupa** na fakultetima političkih nauka u Banjaluci i Sarajevu, kako bismo senzibilisali nove generacije budućih političara/ki, novinara/ki, politikologa/inja, ali i studente/ice drugih usmjerenja za pitanja rodne ravnopravnosti, odnosno jednakog učešća žena i muškaraca u svim oblastima života, a posebno javnog i političkog života u BiH.
Sredinom 2011. godine Helsinški parlament građana Banja Luka počeo je razvijati **Mentorski program**, kroz koji ćemo nastojati da omogućimo polaznicama Političke akademije da obave neku vrstu prakse u različitim institucijama i organizacijama, odnosno na radnim mjestima već pozicioniranih žena.

AKTIVNOSTI

- ✓ Jedna od prvih projektnih aktivnosti bila je izrada **Kurikuluma Ženske političke akademije** na kojem su radile dr Zilka Spahić-Šiljak i mr.sci Lamija Kosović. Kurikulumom je Akademija strukturisana kao devetodnevni seminar sa 3 modula pod sljedećim nazivima: „Rod i politika“, „Rod i mediji“ i „Rod i moć“.
  Prvi modul „Rod i politika“ propituje teorijske i praktične forme politike iz rodne perspektive, uz pregled razvoja savremene političke misli i feminističkih ideja, te razloge podzastupljenosti žena u političkom životu i kvalitativne razlike koje žene unose u politiku. Drugi modul propituje medijsku prezentacije žena i načine na koje mediji strukturišu poželjne slike žene i rodne uloge u društvu, dok je cilj Trećeg modula da pokaže koliko je za političku misao i praksu postao važan koncept moći, kako za razumijevanje rodnih relacija, koje zapravo predstavljaju paradigmu odnosa moći, tako i za samu konstrukciju rodnog identiteta.
  Program je dizajniran za 26 polaznica, a ideja je da voditeljke i predavačice na modulima budu bosanskohercegovačke profesorke, asistentkinje i liderke iz političkog života, kao i gostujuće profesorke i predavačice iz regije.

- ✓ Početkom decembra raspisan je **konkurs za upis** na Žensku političku akademiju koji je jasno propisivao kriterijume upisa i obaveze budućih akademkinja. Takođe, u decembru je sačinjen ulazni test za kandidatkinje za upis na Akademiju, koji je sadržavao ukupno 25 pitanja iz istorije sufražetskog pokreta u BiH i svijetu, feminizma, i zakona BiH koji regulišu pitanja rodne ravnopravnosti.

- ✓ S ciljem formiranja **čitalačkih foruma**, na samom početku projekta uspostavili smo kontakte sa Fakultetom političkih nauka u Sarajevu i Fakultetom političkih nauka u Banjaluci i inicirali potpisivanje Memoranduma o saradnji koji bi trebalo da olakšaju razmjenu studenata na relaciji Sarajevo - Banjaluka i izvođenje predviđenih tematskih predavanja u okviru čitalačkih klubova.

- ✓ Započeli smo i pripreme za formiranje **Ženske alternativne vlade BiH** ili „vlade u sjeni“, prve takve vrste u našoj zemlji, što je uključilo organizovanje prvog radnog doručka sa nekoliko banjalučkih NVO i medija koji su dali svoje prijedloge ko bi trebao da "uđe" u prvu žensku vladu BiH.

REZULTATI:

- Sačinjen kurikulum Ženske političke akademije i raspisan konkurs za upis prve generacije akademkinja na koji je stiglo više od 80 prijava.

- Na prvom radnom sastanku u vezi sa formiranjem Ženske alternativne vlade predložen veliki broj imena žena koje bi mogle da budu članice ove Vlade, a sama inicijativa je naišla na izuzetno dobar prijem i izazvala je veliku medijsku pažnju.

- Inicirano potpisivanje Memoranduma o saradnji sa Fakultetima političkih nauka u Sarajevu i Banjaluci.

Prvi radni sastanak u vezi sa formiranjem Ženske alternativne vlade, Banjaluka, 27. decembar 2011.

Planovi za 2012.

U 2012. godini biće održani prvi moduli Ženske političke akademije, a nastavićemo i sa organizovanjem radnih sastanaka širom BiH kako bismo, u formiranje Ženske alternativne vlade, uključili što više lokalnih organizacija civilnog društva i medija. Takođe, u planu je i održavanje prvih sesija čitalačkih klubova u Banjaluci i Sarajevu, a početkom godine trebalo bi da postavimo i sajt Ženske strane politike na kojem će posjetioci, pored projektnih informacija, moći da učestvuju i u izboru prve ženske alternativne vlade.

INFO KUTAK

"Re: Akcija – Građanska inicijativa za Banjaluku"

Deset organizacija civilnog društva iz Banjaluke, među kojima je i Helsinški parlament građana, i koje su formirale koaliciju pod nazivom "Re: Akcija – Građanska inicijativa za Banjaluku" potpisale su 25. oktobra 2011. osnivačku povelju kojom su se, između ostalog, obavezali na jačanje saradnje između građana, organizacija civilnog društva i vlasti na lokalnom, ali i na višim nivoima vlasti.
"Želeći da organizacije civilnog društva dobiju jedan artikulisani glas, udružili smo se u koaliciju koja će raditi na tome da se potrebe građana uvažavaju kada se donose odluke na nivou grada. Želimo da, baveći se problemima građana, doprinesemo da Banjaluka bude grad u kome svi želimo da živimo", izjavio je Igor Stojanović, predstavnik organizacije Centri civilnih inicijativa, jedne od potpisnica osnivačke povelje.
Osnivačku povelju su potpisali: Agencija za razvoj i saradnju CEREBRA, Centar za razvoj mladih i zajednice Perpetuum Mobile, Centar za životnu sredinu, Centri civilnih inicijativa, Helsinški parlament građana Banja Luka, Omladinski komunikativni centar, Transparency International BiH, Udruženje građana „Agrarni informacioni centar", Udruženje građana „Oštra Nula" i Udruženje građana "Tender".
Poziv da se priključe "Građanskoj inicijativi za Banjaluku" upućen je i svim drugim organizacijama koje dijele vrijednosti, misiju i viziju Inicijative.

Nominacije HPG

Ispred Mreže za izgradnju mira Helsinški parlament građana bio je među nominovanim organizacijama za dobijanje UNESCO-ve Madanjeet Singh nagrade za 2011. godinu za promociju tolerancije i nenasilja. Ova nagrada se dodjeljuje svake dvije godine osobama, institucijama ili nevladinim organizacijama koje su napravile izuzetan doprinos i demonstrirale liderstvo u promociji tolerancije i nenasilja.
Takođe, Udruženje građana „Suncokret" iz Čelinca predložilo je Helsinški parlament građana za dobijanje Srebrene plakete koju svake godine zaslužnim pojedincima i organizacijama dodjeljuje Skupština opštine Čelinac.

Posjeta učenika iz Kozarske Dubice

Učenici srednje mješovite škole „Nikola Tesla" iz Kozarske Dubice i djeca iz Njemačke, a u sklopu programa koji realizuje nevladina organizacija „Putevima mira", posjetili su u septembru 2011. Helsinški parlament građana Banjaluka kako bi se upoznali sa konceptom ljudskih prava – ko i kako u Bosni i Hercegovini štiti i promoviše zaštitu ljudskih prava. Tim Helsinškog parlamenta građana upoznao je učenike sa istorijatom organizacije, sa fokusom na brojne akcije koje je organizacija, u saradnji sa drugim NVO u BiH, realizovala kako bi se unaprijedio pravni okvir koji reguliše pitanje zaštite ljudskih prava u BiH i kako bi se obezbijedila dosljedna primjena zakona kojima se spriječava diskriminacija po bilo kom osnovu, a ljudima omogućava da vode dostojanstven život. Svjetlana Marković je učenike informisala o mogućnostima volontiranja u BiH i inostranstvu, dok im je volonterka HPG iz Austrije, Rosa Veber, pričala o

svojim iskustvima u BiH. Program nevladine organizacije „Putevima mira“ uključuje razmjenu učenika u okviru kojeg djeca iz Njemačke svake godine borave deset dana u Kozarskoj Dubici i obrnuto i koji tada imaju organizovane različite posjete i radionice.

Gošće iz Albanije

Helsinški parlemant građana i Udružene žene Banjaluka ugostili su, početkom septembra 2011. godine, predstavnice 8 ženskih nevladinih organizacija iz Albanije. Cilj posjete je bio razmjena iskustava i dobrih praksi na različite teme koje se tiču položaja žena, diskriminacije i nasilja nad ženama. U okviru posjete, grupa žena iz Albanije sastala se i sa predstavnicima Gender centra Republike Srpske.

HPG volonteri

Krajem avgusta i početkom septembra Helsinški parlament građana ugostio je volonterku iz Austrije Rosu Veber. U „Info kutku“ prenosimo Rosino pismo sa njenim utiscima i zapažanjima.

Moje iskustvo u Bosni

Provela sam tri nedelje volontirajući u Banjaluci. Nisam došla ni preko organizacije ni preko veze. Umesto toga sam poslala mailove različitim organizacijama u Banjaluci pitajući da li mogu doći kod njih da volontiram. Znala sam da hoću da idem u Banjaluku zato što sam tokom letnje škole u Beogradu upoznala Francuskinju koja je godinu dana volontirala tu. Mnogo joj se svidelo, a stalno se žalila da iskustvo u Beogradu nikakvo ne može da uporedi s iskustvom koje je doživela u Banjaluci. Htela sam da odem u Banjaluku da saznam šta je to što razlikuje ova dva grada.
Jednostavno, broj nevladnih organizacija i koliko rade je ostavilo utisak na mene. Tokom tri nedelje sam volontirala u Helsinškom parlamentu građana i za Omladinski centar Zdravo da ste, a moja cimerka iz Švajcarske je volontirala za organizaciju Perpetuum Mobile, tako da sam naučila šta ove tri ogranizacije rade, ali htela bih još mnogo više tih organizacija da upoznam. Došla sam u Helsinški parlament krajem prve nedelje koju sam provela u Banjaluci. Imali su odmah neke ideje šta bih mogla učiniti za organizaciju, i sledeći put kad sam stigla pokazali su mi gde mogu da sednem i koji računar mogu da koristim. Našli su mi posao i nekako sam se osetila i ja važna. Naravno da mi je bilo mnogo teže da prevedem članke i da držim prezentaciju u Helsinškom Parlamentu, nego da kuvam jela različitih zemalja i da se družim s ljudima kod Zdravo da ste, ali na kraju sve je jako dobro ispalo.
To je zapravo bio moj prvi staž, mnogo sam naučila, a bez obzira na to, mnogo mi je bilo lepše nego igde drugo zato što su ljudi cenili to što volontiram. U nekim zemaljama je to toliko normalno da se ne vidi razlika između nekoga ko je tamo zaposlen i ko tamo volontira.

Rosa Weber

Sajam ljudskih prava

Helsinški parlament građana učestvovao je na Sajmu ljudskih prava koji je, povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava 10. decembra organizovala misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini.
Pored štanda na kojem smo izložili svoje publikacije, brošure i druge promotivne materijale, predstavnice HPG održale su i kratku prezentaciju na kojoj su predstavile 10 žena dobitinica Nobelove nagrade za mir.
Ukupno 12 nevladinih organizacija iz najvećeg grada Republike Srpske promovisalo je svoj rad putem muzičkih i kulturnih sadržaja, prezentacija, filmova, diskusija i radionica, obuhvativši specifična područja ljudskih prava kojima se bave i sve pod motom – svi ljudi su rođeni slobodni, s jednakim dostojanstvom i pravima.

Progovori!

Predstavnica Helsinškog parlamenta građana Dragana Dardić učestvovala je na konferenciji pod nazivom "Progovori. Sloboda izražavanja i medija na Zapadnom Balkanu i Turskoj" ("Speak Up. Freedom of Expression and Media in the Western Balkans and Turkey") koju je, 6. maja u Briselu, organizovala Evropska komisija.

Evropski komesar za proširenje Štefan Füle izjavio je na konferenciji da se „mediji suočavaju sa stagancijom, pa čak i nazadovanjem" i da se to ogleda kroz političke i ekonomske pritiske i nasilje prema medijima.

„Sloboda izražavanja i medija nije osigurana samo kroz usvajanje zakona i stvaranje institucija – to je osnovna vrijednost bez koje demokratija ne može funkcionisati i koju treba njegovati od strane svih društava", izjavio je Füle.

Na konferenciji, koja je okupila više stotina učesnika iz zemalja Zapadnog Balkana, Turske i Evropske unije, zaključeno je da je sve zemlje, kandidati i potencijalni kandidati za pridruživanje Evropskoj uniji, moraju, kao jedan od ključnih uslova, osigurati slobodu izražavanja, nezavisnost javnih emitera i tijela za (samo)regulaciju medija, medijski pluralizam i poboljšati etičke i profesionalne novinarske standarde.

EDUKATIVNI PROGRAMI U PONUDI

Civilno društvo i ljudska prava

Osnovni treninzi

Naziv treninga	*Teme*
Civilno društvo i aktivizam	pojam civilnog društva, pojam nevladinih organizacija, uloga, status i zakonski okvir u BiH, formiranje i registrovanje nevladine organizacije, pojam aktivizma i sl...
Ljudska prava u mojoj zajednici	ljudska prava, istorijat, pojam diskriminacije, mehanizmi zaštite ljudskih prava, ugrožene grupe, modaliteti uticaja na vlast radi zaštite ljudskih prava...
Ravnopravnost polova	pojam pola i roda, pojam diskriminacije po osnovi pola, rodni stereotipi i predrasude, seksualnost, položaj žena i muškaraca u BiH društvu, zakonski okvir za ravnopravnost polova u BiH...

Napredni treninzi/Treninzi za profesionalne grupe

Naziv treninga	*Teme*
Rodno osjetljive politike	pojam rodne analize, rodno osjetljive i rodno odgovorne praktične politike...
Izvještavanje o različitostima u medijima	uloga medija u savremenom društvu, stereotipi i predrasude u medijima, društveno marginalizovane grupe i njihovo prikazivanje u medijima, diskriminacija u medijima (mogućnost fokusa na specifične teme)...
Rodno osjetljivo izvještavanje u medijima	uloga medija u savremenom društvu, portreti muškaraca i žena u medijima, diskriminacija u medijima, zakonski okvir za rad medija u BiH, rodna analiza medijskih sadržaja (mogućnost fokusa na specifične teme)...

Izgradnja kapaciteta organizacije

Naziv treninga	*Teme*
Vođenje nevladine organizacije i obezbjeđivanje sredstava za rad	pojam nevladine organizacije, zakonski okvir za djelovanje nevladinih organizacija, struktura nevladine organizacije i donošenje odluka, misija, vizija i programske aktivnosti nevladinih organizacija, načini finansiranja nevladinih organizacija...
Izrada strateškog plana	Strateško planiranje i važnost planiranja, misija i vizija, analiza problema, programsko planiranje, ciljevi i rezultati, analiza unutrašnjih i vanjskih pretpostavki za realizaciju plana, saveznici i protivnici...
Izrada projektnih prijedloga	Pojam projektnog prijedloga, analiza problema, ciljeva i rezultata, matrica logičkog okvira, popunjavanje forme projektnog prijedloga, finansijski aspekt projekta i projektni budžet, ugovor sa donatorima...
Osnove finansijskog vođenja nevladinih organizacija	Specifičnosti rada nevladinih organizacija i zakonski okvir, finansijske obaveze nevladinih organizacija prema državi i prema donatorima, usklađivanje zahtjeva donatora i domaćih finansijskih institucija, organizovanje finansijskog poslovanja u NVO...

Izgradnja ličnih kapaciteta

Naziv treninga	*Teme*
Javno zagovaranje, vođenje kampanje, lobiranje	Pojam javnog zagovaranja, planiranje akcije javnog zagovaranja, ciljne grupe javnog zagovaranja, pojam kampanje, pojam lobiranja...
Odnosi s javnošću i predstavljanje u medijima	Pojam odnosa s javnošću, metode komunikacije u odnosima s javnošću, odnosi s medijima, kako postati vijest, načini komunikacije s medijima, saopštenje za javnost, pres konferencija, specifičnosti tv i radio nastupa...
Rješavanje sukoba, pregovaranje i nenasilna komunikacija	Pojam sukoba, načini rješavanja sukoba, interesno zasnovano rješavanje sukoba, pozicije i interesi u sukobu, mirenje i medijacija, komunikacijske vještine – nenasilna komunikacija...

Pregovaranje	Pojam pregovaranja, interesno zasnovano pregovaranje, pozicije i interesi, prepreke pregovaranju i put do sporazuma, faze u postupku pregovaranja, analiza opcija i utvrđivanje prijedloga...
Facilitacija i donošenje odluka	Pojam facilitacije, donošenje odluka u grupi, komunikacijske vještine, kompromis i konsenzus, put do konsenzusa, glasanje...
Trening za trenere uz mogućnost mentorisanog programa	Principi obrazovanja odraslih, ciljevi obuke, planiranje i dizajniranje programa obuke, oblici i metode rada, vježbe i igre za opuštanje i koncentraciju, obuka može uključiti i mentorisani program odnosno vođenje prvih treninga uz savjetodavnu podršku trenera - mentora...

PUBLIKACIJE

„Komentar Zakona o ravnopravnosti (s)polova u BiH” ima za cilj da omogući praktičnu primjenu Zakona o ravnopravnosti polova u BiH u smislu ostvarivanja prava na sudsku zaštitu predviđenu ovim Zakonom. Publikacija pruža stručnu analizu, ne samo pravnih rješenja sadržanih u Zakonu o ravnopravnosti polova u BiH, već i rješenja sadržanih u supsidijarnom zakonodavstvu iz različitih oblasti društvenog života koje su značajne za ostvarivanje ravnopravnosti. Komentar može poslužiti ne samo stručnoj javnosti, već i svima koji su zainteresovani da prošire svoja saznanja o mehanizmima za postizanje ravnopravnosti, kao i budućim afirmativnim akcijama koje bi obezbijedile unapređenje položaja osoba muškog i ženskog pola.

Petnaesta po redu publikacija **“Žena danas”** obuhvata pregled svih aktivnosti realizovanih 2011. godine, tokom implementacije istoimenog projekta koji provode “Helsinški parlament građana” i “Udružene žene”, a koji podržava Fondacija “Kvinna Till Kvinna”.

Javne tribine, posjete Komisijama za ravnopravnost polova u lokalnim zajednicama, radni sastanci sa parlamentarkama Narodne skupštine i zvaničnicama Republike Srpske, televizijske emisije i pres konferencije su aktivnosti projekta kojim se propagiralo unapređenje položaja i veće učešće žena u javnom i političkom životu.

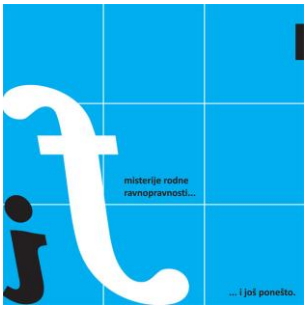

Publikacija **“Misterije rodne ravnopravnosti”** sadrži osnovna pojašnjenja termina kao što su rod i pol, rodne uloge, diskrimninacija, institucionalni okvir ravnopravnosti polova, feminizam, rodno osjetljivi jezik, pozicija žena u sistemu moći i seksualna orijentacija, te može služiti kao alat za otvaranje i razotkrivanje “misterioznog” svijeta rodne ravnopravnosti i omogućiti da se ove teme sagledaju iz drugog ugla.

U ovoj publikaciji navedene su mnogobrojne aktivnosti projekta **“Partnerstvo za promjenu – podrška implementaciji Zakona o ravnoprvnosti polova u BiH”** koji je Helsinški parlament građana realizovao uz podršku Fonda Instituta otvoreno društvo. Publikacija donosi detaljan pregled i izvještaje sa tematskih sastanaka sa institucijama, sa prezentacije filma “Ja to mogu” u produkciji Helsinškog parlamenta građana i Udruženih žena Banjaluka, sa radionica “Pisanje i budžetiranje mini-projekata”, predavanja na temu ravnopravnosti polova, te sa završne konferencije na kojoj su sumirani rezultati projekta.

Vodič za saradnju nacionalnih manjina i institucija lokalne vlasti želi ukazati na važnost ove saradnje u planiranju i realizaciji lokalnih javnih politika, te dati doprinos njenom unapređenju na prostoru Bosne i Hercegovine, Srbije i Hrvatske, ali i drugih država na koje se mogu primijeniti predstavljeni modeli.

Organizacijska struktura Helsinškog parlamenta građana Banja Luka

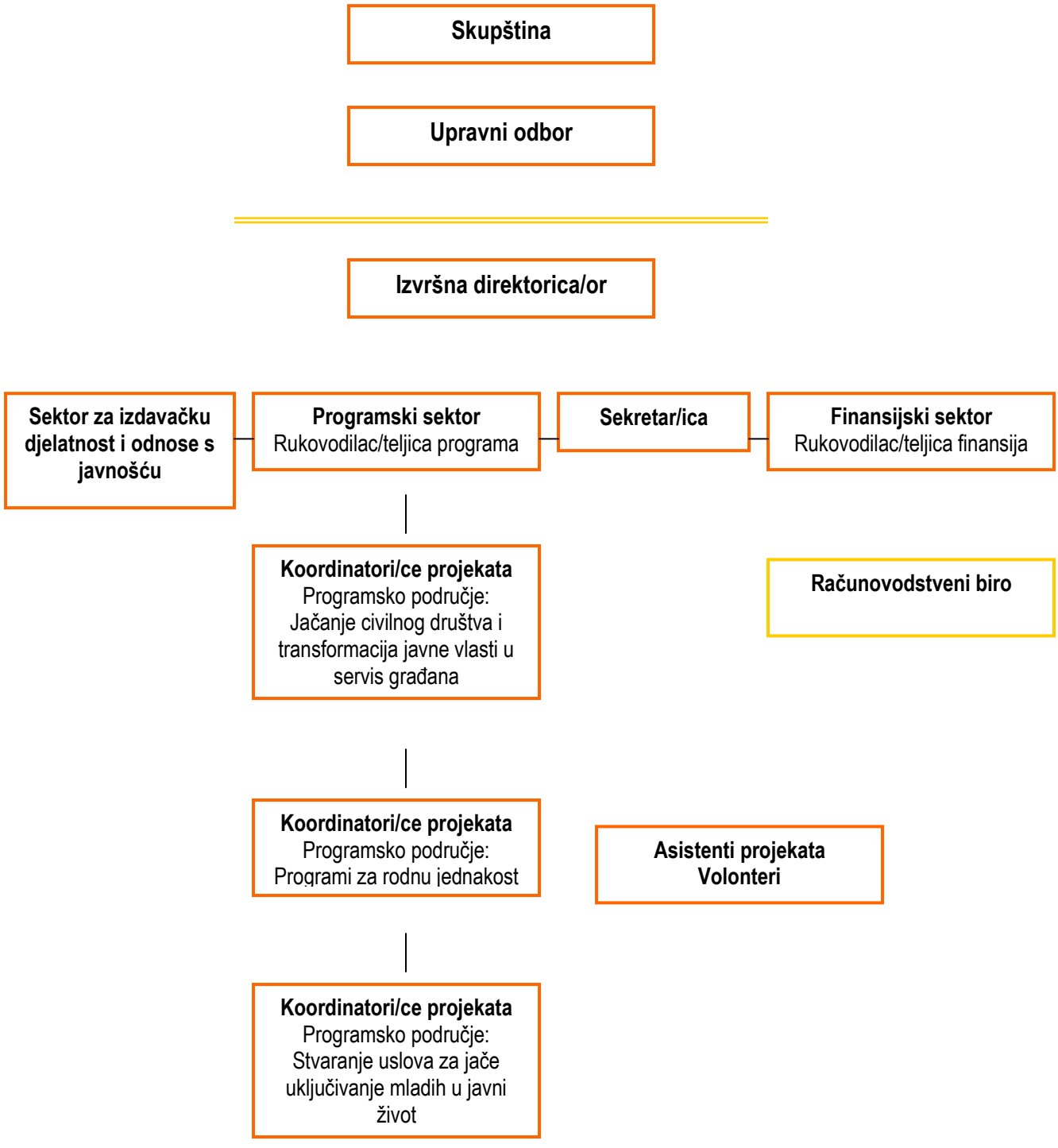

PRIHODI I RASHODI U 2010. GODINI	IZNOS U KM	IZNOS U EUR
Neutrošena sredstva iz 2010. godine	240350.04	122889.02
Povrat sredstava donatoru	3921.54	2005.05
Ostatak neutrošenih sredstava iz 2010. godine	**236428.50**	**120883.97**
PRIHODI U 2011. GODINI		
Donatorska sredstva	232130.57	118686.48
Partnerske organizacije	40571.81	20744.04
Refundacija za porodiljsko odsusutvo	12865.88	6578.22
Prihod iz budžeta Grada	2000.00	1022.58
Individualne donacije	1383	707.12
Kamate	91.22	46.64
Pozitivne kursne razlike	1520.37	777.35
UKUPNI PRIHODI	**290562.85**	**148562.43**
RASPOLOŽIVA SREDSTVA U 2011. GODINI	**526991.35**	**269446.40**

RASHODI U 2011. GODINI

Neto plate	82734.69	42301.58
Porezi i doprinosi	53391.36	27298.57
Nabavka opreme i kanc. materijala	5632.26	2879.73
Troskovi aktivnosti	220120.62	112545.89
Negativne kursne razlike	8421.7	4305.95
UKUPNI RASHODI	**370300.63**	**189331.71**
OSTATAK NEUTROŠENIH SREDSTAVA U 2011. GODINI	**156690.72**	**80114.69**

Osoblje Helsinškog parlamenta građana:

Lidija Živanović

Aida Arsović

Dragana Dardić

Aleksandar Žolja

Tanja Slijepac

Stanislava Ninković

Vedrana Dimitrijević

Maja Kremenović

Svjetlana Marković

Danijel Malić

Vesna Stojanović

Članovi i članice Upravnog odbora:

Damir Miljević

Nada Golubović

Vehid Šehić

Volonteri i volonterke:

Miloš Blagojević

Jovan Stanišić

Bojana Đakić

Goran Bursać

Vladimir Radišić

Slađana Koljančić

Donatori koji su podržavali naš rad u 2011. godini:

Evropska unija

Fondacija "Kvinna Till Kvinna" Švedska

Fondacija Instituta za otvoreno društvo - FOSI

Fond Otvoreno Društvo BiH

Ambasada USA u BiH

Grad Banja Luka

FIGAP